

Yörsan işçisi dayanışma bekliyor!

İstanbul ve Bursa'dan yola çıkan yüz kişilik dayanışma grubu direnişin 59. gününde işçileri ziyaret etti. Karşılıklı atılan sloganlarla işçiler tarafından coşkuyla karşılanan platform üyeleri, topladıkları gıda malzemelerini ilettiler. Ardından işçilerin üs kurdukları bir kahvehaneye kadar dayanışma sloganlarıyla Susurluk sokakları yankılandı.

Türkiye'de daha önce binlerce kez yaşanan sendikalaşma-ışten atılma olayının yeni bir örneği yaşanıyor. Balıkesir Susurluk'ta 400 Yörsan işçisinin sendikaya üye oldukları için işten atılması, Türkiye'de rejimin işçi sınıfına yaklaşımını net bir şekilde özetliyor. TÜRK-İŞ'e bağlı Tek Gıda İş sendikası toplu sözleşme yetkisi için üye yeter sayısına ulaşmış Çalışma Bakanlığına başvuruyor. Bakanlık yasa gereği altı gün içinde sendikaya resmi yazıyla cevap vermek yerine işçileri Yörsan patronuna ispiyonluyor. Patron da otomasyona geçme gerekçesiyle 400 işçiyi birkaç gün içerisinde kapının önüne koyuyor. Buna karşı işçilerin yerel iş mahkemesine açtıkları işe iade davası sürüyor.

Yörsan, süt ürünleri pazarında Japon Hava Yollarından TSK kantinlerine uzanan geniş bir yelpazede mal satan, eski ve köklü bir marka. Ancak Türkiye'de iş hayatının kural haline geldiği üzere sendikası işçi çalıştırıyor. Tabii sendikası işçilerin ne sigorta prim-

leri düzenli yatıyor, ne de iş güvenceleri bulunuyor. İşçiler 35 yıllık geçmişi olan fabrikadan emeklilik hakkı kazanan işçi sayısının bir elin parmaklarını geçmediğini söylüyor. "Susurluk çarşısında Yörsan'da çalışmamış insan bulamazsınız" diyerek devam ediyorlar. Yıllardır iş kazalarında onlarca arkadaşlarının yaralandığını ve bu kazaların fabrika dışında olmuş gibi gösterildiğini, iyileşene kadar ücret almadan işsiz kaldıklarını anlatıyorlar tebesümle hepsi bir yerinden söze karışarak. Çalışma saatlerinin belirsizliği, fazla mesai ücretinin olmaması, üretim sırasında yapılan hakaretler işçilerin canına tak ediyor. Çareyi yasal hakları olan sendikalaşmakta gören işçiler 2007 Aralık ayının başından bu yana işsizler. Fabrika kapısının karşısına diktikleri sendika bayrağının altında, geleceğinin patronun iki dudağının arasından çıkacak sözden ibaret olmaması için bekliyorlar. Sendikali-sigortalı iş güvenceli çalışma hakları için aylardır direniyorlar.

Bu ne yaman çelişki sayın bakan!

Öte yandan Çalışma Bakanı Faruk Çelik, Davutpaşa'da meydana gelen patlamada yaşamını yitiren 22 işçinin ardından "işyerlerinde sendikal örgütlenme olsaydı işçiler ölmezdi" açıklamasında bulundu. İstifası daha yerinde bir davranış olurdu. Çünkü ve demek ki Türkiye'de bir çalışma bakanının aklına sendikaların gelmesi için işçilerin ölmesi gerekiyor. Yörsan işçileri hayatta olduklarına göre bakanlık kendi yasalarını işletmeyip işçileri ispiyonlayarak işten atılmalarına neden olabiliyor. Çelik aynı açıklamada 10.700.000 (on milyon yedi yüz bin) kayıt dışı çalışan olduğundan ve çıkaracakları yeni sendika yasalarından bahsetti. Samimiyetini göstermek için işte size fırsat. Yörsan işçileri fabrika önünde direniyorlar ve şu anki sendika yasalarına göre de sonuna kadar haklılar. Ama bakanın ve hükümetinin siyaseti hayır-sadaka siyasetidir. Ölen işçilerin ailelerine kendi cebinden çıkıyormuş gibi yardımda bulunmanın sorumluluklarını örtteceğini sanırlar. İnsanca onurluca hak mücadelesi ise açık ki onlara yabancısıdır. Yörsan'da olduğu gibi patronların yanındaki yerlerini alıvermelerinden belli değil mi?

Yörsan yersen platformundan işçilere ziyaret

İstanbul ve Bursa'dan yola çıkan yüz kişilik dayanışma grubu direnişin 59. gününde işçileri ziyaret etti. Karşılıklı atılan sloganlarla işçiler tarafından coşkuyla karşılanan platform üyeleri, topladıkları gıda malzemelerini ilettiler. Ardından işçilerin üs kurdukları bir kahvehaneye kadar dayanışma sloganlarıyla Susurluk sokakları yankılandı. Direniş sürecinin ve Yörsan ürünleri tüketme kampanyasının direnişin başarısına yapacağı katkının önemi üzerine (fabrika içinden sipariş azaldığından soğuk hava depolarının dolduğu bilgisi alınmış) yapılan konuşmaların ardından ziyaretçiler alkışlarla uğurlandı.

IMF'nin yol göstericiliğinden şaşmayan hükümet, yoksula değil ama işverene verdiği sözleri tutuyor. Bir yandan Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası, bir yandan sürekli zamlar derken hükümetin emek dünyasına saldırıları devam ediyor.

4857 sayılı İş Kanunu ile taşeronlaşmayı genelleştiren ve esnek çalışmayı hayatımıza sokan AKP, yaptığı bu 'düzenlemelerle' iş bütünlüğünü parçalayarak birçok işçiyi sendika dışına düşürdü. Binlerce işçi, işsizlik ve açlık korkusuyla kayıt dışı çalışmak durumunda bırakıldı. Davutpaşa patlaması, Tuzla tersanelerinde yaşanan ölümler bu durumun sonuçlarından.

İşçileri örgütsüzleştirerek parçalayan hükümet, şimdi de kazanılmış bir hak olan kıdem tazminatına gözünü dikmiş durumda. Kıdem tazminatı ödememek için sigorta primlerinde çalışanın haberi olmadan yıl içerisinde giriş yapma ya da başka bir firmaya geçiş gösterme gibi yöntemlere başvuran işverenle işçi arasındaki mücadele olduğundan daha geriye düşürüldü. Birakın hak almayı, kazanılmış hakları dahi korumak için mücadele etmek zorlaştırılıyor. Hükümet kayıt dışı çalıştırmaya müdahale edeceğine işsizlik sigortasını bahane ederek iş güvenliğini ortadan kaldırmaya çalışıyor.

Çalışma Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kuruluna sunulan ve oradan da Ekonomi Koordinasyon Kurulunda görüşmeye alınacak olan istihdam paketinde kıdem tazminatı için '3 alternatif' sunuluyor. Kasıkla verip keçpeyle geri alan AKP hükümeti bu üç alternatifte de birinde doğrudan diğer ikisinde ise dolaylı olarak kıdem tazminatını ortadan kaldırmayı hedefliyor besbelli.

İşçi sendikaları konfederasyonlarının "Genel grev sebebidir" açıklamalarını yaptığı Kıdem Tazminatı Yasa Tasarısına karşı işli işsiz herkesin desteğeyi arttırması ve güçlü bir direniş sergilemesi acil bir görev olarak önümüzde duruyor.

Patlayan kâr hırsıdır!

YILMAZ ASLAN

Geçtiğimiz günlerde Davutpaşa'da imalathanelerin bulunduğu bir binada meydana gelen patlama sonucunda çoğu bölgede çalışan işçiler olmak üzere 23 kişi öldü ve 100'ün üzerinde kişi yaralandı. Patlamanın önce kaçak bir maytap atölyesinde olduğu söylendi. Ama daha sonra anlaşıldı ki binada iki patlama olmuştu. İlki maytap atölyesindeki küçük çaplı patlama daha sonra da tekstil taslama atölyesindeki kazanın patlaması. Her iki işyeri de ruhsatsız.

Davutpaşa'da imalathanelerdeki patlama büyük ihtimalle iş kazası olarak değerlendirilecek yeni isimle Sosyal Güvenlik Kurumu istatistiklerinde. Cinayet diye bir tanımlamayı koymayacakları aşikâr. Oysa Davutpaşa'da olduğu gibi her iş kazasının arkasında kâr hırsı ile gözü dönmüş patronların cinayeti yatmaktadır.

İstatistik aslında kayıt altında olanlar üzerinden yapılır. Peki, bu cinayette ölenler ya da işyeri kayıt altında mıydı? Hayır. Binlerce kayıt altında olmayan işyerindeki kazalarda kazaya uğrayan işçilerde olduğu gibi bu kazada kayıtlara giremeyecek.

Davutpaşa'daki imalathanelerin bulunduğu bölge cehennem gibi her bir yanda patlatıcı maddeler veya kimyasallar işçi içe. İmalathane patronları birbirlerinin üzerine suçlamalar atarken kendi imalathaneleri için bir sorun görmüyorlar. İşçiler içine değişen bir şey yok bütün işyerleri cehennem...

Sadece Davutpaşa'da değil hemen hemen İstanbul'un birçok yerinde bu tür imalathaneler var. Ve denetlenmiyor. Denetlenmesi de imkansız. Birini kapat-sın hemen diğeri açılıyor. Yasalar bu durum için çok uygun. İstediginiz şekilde işçi çalıştırmak ise en uygun olan şey bu imalathanelerde. Kayıt yok, sigorta yok, güvence yok, işçi sağlığı ve işçi güvenliği yok... Yani bir işyerinde en büyük maliyet olan işçi için ödenen pay bu gibi işyerlerinde en az maliyete dönüşüyor bir anda. Mevcut iş yasası esnek çalışmayı özen-

dirirken yanında kayıtsız, sigortasız ve güvencesiz işçi çalıştırmayı da özendiriyor. Mevcut yasa da yer alan deneme süresi adı altında milyonlarca işçi sigortasız ve güvencesiz çalıştırılmaktadır. Esnek üretim işin parçalarına bölünerek daha az işçinin çalıştığı küçük taseron atölyelerine çoğalmasına sebep oldu. Bunun sonucu olarak binlerce benzer atölye tarzı işyeri açılmakta ve bu da denetimi imkansızlaştırmaktadır.

Denetlenmenin bir de siyasi boyutu var tabii. Mevcut hükümet bu tip işletmeleri yani piyasayı ürkütmemek için işyerinin güvenlik denetimlerini ağırda almakta. Aynı sebepler belediye denetimleri için de geçerli. Yoksa 750 bin işyeri için 600 kişilik bir denetim örgütü yeterli olabilir mi?

Davutpaşa'daki patlama sırf bir denetim eksikliği olarak görülmemeli. Sadece denetim eksikliği mi patlamanın sebebi? Hayır. Bu işçi sağlığı ve işçi güvenliği yasının tanımını değiştirip iş sağlığı ve iş güvenliği koymaya benziyor (mevcut yasa işçi sağlığı tanımlaması iş sağlığı olarak değiştirilmiştir). Sanki sistem çok iyi, denetlenmediği için böyle sonuçlar ortaya çıkıyor.

Bu durumu yaratan esnek üretimin kendisi değil midir? Yani sistemin kendisinin ucuz işgücü ile her türlü maliyette kaçıp kâr elde etme hırsı değil mi? Bunların sonucu değil midir patlama? Böyle bir sistemde siz denetlemeye kalktığınızda sermayeyi korkutmuş olmaz mısınız? Yeni yatırımları kaçırmasın mı? Esnek üretime darbe vurmuş olmaz mısınız? Taşeronlaşmayı zorlaştırmaz mı? Medyanın kamuoyundan denetim eksikliği diye ısrarla kaçırıldığı aslında kapitalizmin ve kâr hırsının sorgulanması olduğudur.

TÜM-TİS: 'Yöneticilerimiz serbest bırakılsın!'

Aralarında Tüm-tis şube başkanı, şube sekreteri, şube mali sekreteri ve yönetim kurulu üyelerinin de bulunduğu yedi kişinin, 20 Kasım 2007 tarihinde çete suçlamasıyla gözaltına alınarak tutuklanmasını protesto etmek amacıyla Türkiye'nin dört bir yanından Ankara'ya gelen Tüm-tis'li işçiler ve tutuklu yöneticilerin aileleri Kızılay YKM önünde basın açıklaması yaptı.

Açıklamadan sonra bir heyet Adalet bakanlığına tutuklanan yöneticilerin serbest bırakılması için toplanan imzaları teslim etmek üzere ayrıldı.

Yapılan açıklamada "Şube yöneticileri-

miz hakkında işverenlerce yapılan asılsız şikayetlerle sendikamızın örgütlenme çalışmasının engellenmesi, sendikal örgütülüğümüzün dağıtılması ve örgütümüzün işsiz kılınması amaçlanmıştır" denildi.

Açıklamada ayrıca "Bu saldırılar ile örgütlü-örgütsüz tüm işçilere ve ülkemiz sendikal hareketine gözdağı verilme, 12 Eylül'ü anımsatan uygulamalar ile sendikalar işsiz hale getirilmek, hukuksuz bir biçimde sendika hakkı gasp edilmek istenmektedir. Bu nedenle, demokrasiyi, insan haklarını ve adaleti savunmak için tutuklanan yöneticilerimizin serbest bırakılmasını istemek ve dayanışmayı yükseltmek emekten, emekçiden yana her kurum ve kişinin görevi" olduğu belirtildi.

Açıklamaya KESK, DİSK ve SDP'nin de bulunduğu çok sayıda sendika, sivil toplum örgütü ve siyasi parti katıldı.

SES İzmir Şubesi'nde yeni dönem

Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası (SES) İzmir Şubesi 3. Olağan Genel Kurulu'nu gerçekleştirdi.

Konak Belediyesi Dr. Selahattin Akçiçek Kültür Merkezi'nde yapılan genel kurulda, eski yönetim kurulu üyelerinin ayrı ayrı yer aldığı iki liste yarıştı. Genel kurulda açılış konuşmasını yapan SES İzmir Şube Başkanı Fahri Demirci, AKP hükümetinin kamusal alanı tasfiye etmeye devam ettiğini belirterek, "Şu an mecliste bulunan Sosyal Güvenlik ve Genel Sağlık Sigortası Yasa Tasarısı, Kamu Hastane Birlikleri Yasa Tasarısı ve Aile Hekimliği sistemi piyasacı bir anlayışın ürünleridir. Son günlerde yaratılan türban tartışmalarıyla bu yasal düzenlemelerin üzeri örtülmeye çalışılmaktadır" diye konuştu.

Çalışma raporlarının sunulmasının ardından söz alan bazı üyeler ise sendika yönetimini aile hekimliği uygulamasına karşı yeterli direnci göstermediği ve doğru, birleşik eylemleri örgütlediği gerekçesiyle eleştirdi. Genel kurulda konuşmaların ardından yönetim kurulu seçimine geçildi. Yapılan oylama sonucunda SES İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Ergün Demir, Zeki Şenol Ünal, Nurşen Coşkuner, Hüseyin Çoban, Suriye Çelik, Ali Ekber Öztürk ve Yüksel Özmen'den oluştu.

SSGSS Yasası tartışmaları ve AKP'nin yoksulluk politikalarına bir bakış...

ATA
SOYER

AKP, bir yoksulluk politikasına sahip. Bu politika, salt sosyal bir politika değil. Aynı zamanda siyasal bir içeriği var. Öyle ya da böyle, yoksullara ciddi bir kaynak aktarımı söz konusu. Kömür yardımı, gelir desteği, yesil kart, vb. Ayrıca, son SSGSS yasasının da bu bağlamda ele alabiliriz. Bizim cenah, SSGSS Yasasına "doğrudan" karşı çıkarken, yoksullar, bu yasa ile önemli kazanımlar sağladığını düşünüyor. Haksız da sayılmazlar. Yasanın eksikleri, ona yönelttiğimiz eleştirilerin haklılığı bir yana, şimdiye değin vatandaşlık haklarından yeterince yararlanamamış olanlara "bir şeyler" verdiği gözmezden gelinemez. Onların zaten düzenli işleri yoktu, kamu hizmetlerinden yararlanmaları söz konusu değildi, yoksullukları ile baş başa yasa-

maktaydılar. Oysa, şimdi "iane" gibi de olsa, bazı kazanımları var. Olacak da. Yeterli mi? İnsani mi? Bunlar başka konu.

Evet, AKP yoksullara kaynak aktarıyor. Bu doğru. Bunu rüşvet olarak niteleyenler olsa da, bu gerçeği değiştirmez. Bizim için, alt sınıflara kaynak aktaran politikalar, çok karşı çıkılacak bir durum değil. Ancak, bu kaynağın nereden aktarıldığı önemli. Zaten sıkıntı da, burada çıkıyor. Eğer, ciddi bir servet ve gelir vergisi alıp, zenginden yoksula kaynak aktarılıyorsa, bu bizim de sahip çıkmamız gereken bir politika. Oysa, AKP, yoksula kaynağı işçi ve emekçi sınıfların birikimlerinden aktarıyor. Örneğin, son 5 yılda, sağlık alanında atılan adımlar, SSK'nın yağmalanması ile mümkün kılındı. Yani, işçi ve emekçi sınıfların bir bölmesinden alıp, bir başka bölmesine kaynak ayırıyor. Burada, sermayeden bir kaynak aktarımı söz konusu değil.

Bu kaynak aktarımının, AKP açısından birkaç avantajı var. Biri, yoksul sınıfları, işçi sınıfının alt katmanlarını sisteme kazanıyorlar. En azından tepkilerini azaltıyorlar. Diğer yandan, işçi sınıfının farklı bölmelerinin çıkarlarını karşı karşıya getirip, birlikte sisteme karşı tepkilerini önlemiş oluyorlar. Üstelik, bunu sermayeden kaynak aktarmadan yapıyorlar. Bu işi yaparken siyasi ve ideolojik araçlar da devreye sokuluyor. İşçi sınıfının alt bölgesini, sosyal politikalarla sisteme kazanırken, din ciddi bir araç olarak devreye sokuluyor. İslami referanslarla, emeğe yöneliyor. Alt sınıfların emekçi kardaşları ile birliklikleri, dini referanslarla engelleniyor. Diğer yandan, işçi sınıfının "ayrıcalıklı" kesimi ve orta sınıflar, kendi birikimlerinin yoksullara aktarılması nedeni ile, bu işi yapanlardan çok kaynak aktarılan kesimlere öfke duyuyorlar. Çünkü "onlar, tembel; iktidarın

verdiği rüşvete karşılık olarak oylarını satıyorlar; zaten laiklik gibi değerleri de yok ve dini referanslara göre yaşıyorlar..." Bu noktada, en tipik karşılığını "Cumhuriyet gazetesi okuru, laik, modern yaşam tarzını benimsemiş, sistemin bazı olanaklarını kullanan, ideolojik olarak yükselen ulusalcılıktan etkilenmiş, sendika ve meslek örgütlerinde örgütlü" olmakta bulan bir orta sınıf solculuğu şekilleniyor. Bu konumunu sarstığı için AKP'ye ve onun "satın aldığı düşündüğü" yoksul kitlelere (ve o yoksulların çoğu Kürt olduğu için) Kürtlere tepkili, bazı doğru tepkileri, yanlış bir yerden ifade eden "semi-elitist" bir oluşum ortaya çıkıyor. Bu tavrı, söz konusu örgütlerin, zaten sınırlı olan desteklerini azaltıp, mesruiyetlerini daraltıyor.

SSGSS bağlamında safılaşan, ama ülkemiz sınıf haritasını yansıtan bu bölünme, solun (da) önünde duran en temel

problemdir. Bu noktada, klasik orta sınıf politikaları ile etkili olmanın kolay olmadığını herkes görüyor. Anti-AKP'cilik, işin kolayı. İşçi sınıfını bölen müdahalelere karşı, sınıfı bütünlüştüren bir politika geliştirmek gerekir. Bu bağlamda, salt siyasi partilerin, sendikaların, meslek örgütlerinin sadece, "düzenli işi ve geliri olan, modern yaşama ve laikliğe sahip çıkan, kentli orta sınıflara sahip çıkan" politikalarla bu işlerin yürümediğini görmesi gerekir. AKP'nin yaptıklarını olumsuzlamak mı lazım, o zaman? Hayır, ama neden kitleleri etkilediği üzerine kafa yorup, buna karşı çıkış noktaları geliştirmek gerekir.

SSGSS ve yoksulluk politikaları, modern toplumun projeleri değil. Doğru. Büyük ölçüde kamunun ve kamu hizmetlerinin tahrip edilmesinden doğan boşluğa, Dünya Bankası odaklı bir ikame etme girişimi. Bu da doğru. Yurttaş-

lık ilişkileri yerine, cemaat ilişkilerini geçirmek ve bunu dinsel motifleri kullanarak yapmak. Bu da doğru. Öyleyse, SSGSS çerçevesinde, salt bir anti-AKP'cilik değil, getirilen kazanımların bedelinin ne olduğunu anlatarak, kamusal hizmetlerin ve kamunun, ve de yurttaş-devlet ilişkisinin yeniden tesisini talep eden, bu talebin toplumun dinsel referanslarla yönlendirilmesi aracılığı ile yapıldığını altını çizen, kaynağın emekçilerden değil, sermayeden alınmasını savunan bir kurguya ihtiyaç var. Bu noktada, AKP karşıtlığı ile yetinen orta sınıf yapıların, gerçekten sınıf muhalefeti yapmak istiyorlarsa, yoksul düşmanlığı, Kürt düşmanlığı, elitizmi bir yana bırakmaları gerekiyor. Çünkü, neoliberalizmin etkisini kırmak, ancak işçi sınıfının bütünlüğü ile olanaklı.